

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATerea DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRĂREA nr. 740 din 23.10.2019

Dosar nr: 812/2018

Petiția nr: 7731/18.12.2018

Petentă:

Reclamat: Ministerul Educației Naționale

Obiect: petenta, mama unei eleve din învățământul preuniversitar de stat, consideră discriminatoriu modul de acordare a burselor școlare, respectiv neacordarea simultană a bursei de performanță și a bursei de merit, obținute pe criterii diferite.

I. Numele, domiciliul și sediul părților

Numele și domiciliul petentului

1.

Numele și sediul reclamatului

2. Ministerul Educației Naționale, București, Strada General H. M. Berthelot nr. 28-30, Sector 1.

II. Descrierea presupusei fapte de discriminare

3. Petentul consideră discriminatoriu modul de acordare a burselor școlare, respectiv neacordarea simultană a bursei de performanță și a bursei de merit, obținute pe criterii diferite, considerând că prevederile art. 18, alin. (1) al Ordinului M.E.N nr 5576/2011, cu modificările și completările ulterioare, privind aprobarea Criteriilor generale de acordare a burselor elevilor din învățământul preuniversitar de stat, sunt discriminatorii față de elevii care au rezultate excepționale la învățătură (media generală 10) și au obținut locurile I, II sau III la etapele naționale ale olimpiadelor și concursurilor școlare naționale organizate de MEN.

III. Citarea părților

4. În temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată (în continuare O.G. nr. 137/2000), s-a îndeplinit procedura de citare.

5. Părțile au fost citate pentru data de 29.01.2019 la sediul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (în continuare CNCD).

IV. Susținerile părților

Sușținerile petentei

6. Prin petiția înregistrată la CNCD cu nr. 7731/18.12.2018, petenta reclamă faptul că prevederile art. 18, alin. (1) al Ordinului M.E.N nr 5576/2011, .cu modificările și completările ulterioare privind aprobarea Criteriilor generale de acordare a bursei elevilor din învățământul preuniversitar de stat, sunt discriminatorii față de elevii care au rezultate excepționale la învățatură (media generală 10) și au obținut locurile I, II sau III la etapele naționale ale olimpiadelor și concursurilor școlare naționale organizate de MEN.

Petenta apreciază că nu este normal ca un copil cu asemenea rezultate nu poate primi simultan două burse, în timp ce unul cu venituri mici sau bolnav poate cumula bursa de merit cu cea de studiu sau de boală, deoarece astfel se ajunge la „pedepsirea” unui copil cu rezultate deosebite la învățatură.

7. Sușținerile reclamatului

-

V. Motivele de fapt și de drept

8. O.G. nr. 137/2000, la art. 2 alin. 1 prevede: „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.

Astfel se poate considera discriminare

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept.

În conformitate cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) în domeniu, diferența de tratament devine discriminare atunci când se induce distincții între situații analoge și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă „trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoge sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă”. CEDO a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoge sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate (ex.: Fredin împotriva Suediei, 18 februarie 1991; Hoffman împotriva Austriei, 23 iunie 1993, Spadea și Scalabrino împotriva Italiei, 28 septembrie 1995, Stubbings și alții împotriva Regatului Unit, 22 octombrie 1996).

În hotărârea dată în cazul Thlimmenos împotriva Greciei din 6 aprilie 2000, CEDO a concluzionat că „dreptul de a nu fi discriminat, garantat de Convenție, este încălcat nu numai atunci când statele tratează în mod diferit persoane aflate în situații analoge, fără a oferi justificări obiective și rezonabile, dar și atunci când statele omit să trateze diferit, tot fără justificări obiective și rezonabile, persoane aflate în situații diferite, necomparabile”.

În concluzie, există o diferențiere dacă persoanele aflate în situații similare sunt tratate în mod diferențiat, sau dacă persoane aflate în situații diferite sunt tratate în mod identic.

Articolul 18 din Ordinul MEN nr. 5576/07.10.2011, publicat în Monitorul Oficial nr.768/01.11.2011, modificat prin Ordinul nr. 3.480/26.03.2018, publicat în Monitorul Oficial nr. 358/25.04.2018, prevede:

„(1) Un elev nu poate primi două burse simultan, dar are dreptul să opteze pentru cea cu valoare mai mare sau care se acordă pentru o mai mare perioadă de timp.

(2) Prin excepție de la alin. (1), elevii care beneficiază de burse de studiu pot primi și burse de performanță sau burse de merit. De asemenea, devii cu cerințe educaționale speciale pot obține bursă de studiu/merit/performanță, indiferent dacă beneficiază și de o măsură de protecție socială.

(3) Elevii care se încadrează în prevederile alin. (2) și care au dreptul să primească atât bursă de performanță, cât și bursă de merit, trebuie să opteze pentru una din acestea, putând să o aleagă pe cea cu valoare mai mare sau acordată pentru o perioadă de timp mai mare.”

Posibilitatea de a cumula mai multe tipuri de bursă este prevăzută și în Legea nr. 38/24.01.2019 pentru modificarea și completarea Legii educației naționale nr. 1/2011. Potrivit art 4 pct (1²) din aceasta lege, „Bursa de ajutor social se poate cumula cu bursa de performanță, cu bursa de merit sau cu bursa de studiu.”

Posibilitatea de a beneficia atât de bursă socială cât și de bursă de merit sau bursă de performanță nu este discriminatorie, deoarece criteriul pentru care elevii încasează bursă socială este situația materială precară iar acordarea acestei burse este o măsură de protecție socială.

Bursa de merit/bursa de performanță se acordă copiilor cu rezultate foarte bune la învățatură și, potrivit dispozițiilor legale, acestea nu pot fi cumulate, existând posibilitatea pentru elevi să opteze pentru bursa cu cea mai mare valoare sau pentru cea care se acordă pentru perioada mai mare de timp.

Decizia legiutorului de a permite cumulul bursei sociale cu bursa de merit/bursa de performanță se întemeiază pe faptul că prima are natura unui ajutor social acordat de stat pentru ca elevul să poată trăi în condiții decente și pentru a se evita abandonul școlar, în timp ce bursa de merit/bursa de performanță recompensează rezultatele excepționale la învățatură. Astfel, este echitabil ca elevul cu situație materială precară să poată fi recompensat alături de ceilalți copii cu rezultate deosebite.

Având în vedere cele menționate, Colegiul director constată că în prezenta speță, nu există o situație discriminatorie, deoarece nu s-a realizat un tratament diferențiat între copiii aflați în situații comparabile. Acordarea diferitelor tipuri de burse este realizată fie pe criteriul categoriei sociale, fie pe criteriul performanței, cumulul dintre bursa socială și cea de merit/performanță reprezentând o măsură pozitivă adoptată în scopul protecției sociale a elevilor ale căror familii au venituri mici, sunt bolnavi sau provin din mediul rural și sunt școlarizați într-o altă localitate.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR

HOTĂRĂȘTE:

1. Nu se întrunesc elementele constitutive ale faptei de discriminare, deoarece fapta nu constă într-o diferență de tratament aplicată unor persoane aflate în situații analoage și comparabile, fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă.
2. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților:
 - a).....;
 - b). Ministerul Educației Naționale, București, Strada General H. M. Berthelot nr. 28-30, Sec 1.

VI. Modalitatea de plată a amenzii:

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

DINCĂ ILIE – Membru

GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

LAZĂR MARIA – Membru

POPA CLAUDIA – Membru

SANDU TATIANA VERONICA – Membru

Data redactării: 23.10.2019

Redactată și motivată: L.G. și M.M

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.